

מדיני חול המועד וקדושתו

מוגש לרגל חג הסוכות תשפ"ב

יו"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

<ul style="list-style-type: none"> • חול המועד נקרא בתורה "מקרא קודש". אמנם, ימי חול המועד אינם אסורים בכל המלאכות האסורות ביום טוב, אלא במקצתן (כדלקמן). • כל דבר שיש בו טרחה יתירה ואינו לצורך המועד, למרות שאין בעשייתו מלאכה, אסור לעשותו בחול-המועד. • כל המלאכות שאסור ליהודי לעשותן בחול המועד, אסור גם לומר לגוי לעשותן. • נכון וראוי שכל אדם, בין עובד עצמאי בין שכיר, יסדר שימי החופש מעבודתו יהיו בימי חול המועד. אך אם עלול להפסיד את מקום עבודתו עקב כך – יכול לעבוד בחול המועד וראוי שישאל רב תחלה ויעשה כהוראתו. 	<p>איסור עשיית מלאכה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מלאכות לצורך אכילה, מלאכות המוגדרות כ'דבר האבד' (ראה הסבר להלן), (ובלבד שעושה לעצמו או לאחרים בחינם), וכן התיירו לעשות מלאכה לצורך הכנסה מינימלית, אם אין לו מה לאכול במועד. אף שאין לשכור ולרכוש דירה בחול המועד, שכירת רכב כדומה במועד לצורך המועד – מותרת. לגבי מלאכות שהן צורך המועד או צורך הרבים יש לשאול רב באיזה אופן ניתן לעשותם. 	<p>המלאכות שהותרו</p>
<ul style="list-style-type: none"> • כל דבר שעלול להינזק אם לא יטפלו בו בזמן מותר לעשות את המלאכות הנצרכות לצורך כך בחול המועד. מלאכת 'דבר האבד' מותר לעשותה אפילו כדרך שעושה בחול. אך ישתדל למעט בטירחה ככל שניתן. אין לתכנן מלפני החג לעשות את מלאכת 'דבר האבד' במועד. והעושה כן, קנסוהו חכמים לאבד מלאכתו. 	<p>מלאכת דבר האבד</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ייפוי ותיקון הגוף הנעשים לצורך המועד, התיירו במועד. לכן, מותר לחמם מים ולהתרחץ בהם, לצחצח שיניים, וכיוצא בזה. וכן כל רפואה מותרת בחול המועד כשיש בכך צורך. אפילו לחולה שאין בו סכנה מותר לקחת תרופות וויטמינים בחול המועד. 	<p>תיקון הגוף</p>
<ul style="list-style-type: none"> • אסור להסתפר בחול המועד. נטילת ציפורניים בחול המועד מותרת רק בשינוי, כגון בפיו, אך לא באמצעות כלי. ומי שנטל ציפורניו כבר בערב החג ורוצה ליטול שוב בכלי לקראת החג השני או שבת חול-המועד כמנהגו בכל ערב-שבת ויום-טוב, יש לו על מי שיסמוך. אשה הצריכה לכך לצורך מצוה נוטלת ציפורניה כדרכה. 	<p>תספורת וגזיזת הציפורניים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • כביסה אסורה בחול המועד, אולם בגדים שרגילים להתלכלך תדיר, כמו בגדים של תינוקות וקטנים, מותר לכבס בחול-המועד לצורך המועד כשאין לו אחר להחליף. כשמכבסים בגדים אלו אסור לצרף אליהם בגדים של גדולים, אולם אם ישנו חשש אמיתי שהבגדים יינזקו נזק בלתי-הפיך שאין דרך למנעו מלבד באמצעות כביסה, ניתן לצרפם לכביסת הקטנים (אך בדרך-כלל אין לעשות זאת כיוון שדי בנקיון מקומי בכדי שלא יתקלקל הבגד). אם התלכלכו נעליו ואין לו נעליים אחרות, מותר לצחצחן בחול המועד. 	<p>כביסה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מלאכת הכתיבה אסורה אף היא בחול-המועד ככל המלאכות, ומותרת רק לצורך, ונהגו לכתוב בשינוי קצת (שורה ראשונה באלכסון). וכתיבה אומנותית כגון כתיבה באותיות מרובעות, גרפיות ואף ציורים אמנותיים אסורים בחול-המועד, אלא אם כן נדרשת היא לצורך רבים לצורך המועד או לצורך מצווה, או כשישנה הברקה של חידוש תורה שלא תשמר לולא הכתיבה. ומותר לתת לילד בחול-המועד לכתוב ולצייר ציורים פשוטים לצורך תענוג ושעשוע, ומעל גיל מצוות ראוי לעשות זאת בשינוי מעט. גם מכתביה במחשב יש להימנע בחול המועד, אך קלה היא מכתביה רגילה, ולכן במקום שהוא צורך המועד ניתן לכתוב במחשב מבלי להדפיס, וכן צילום תמונות אסור במועד, אא"כ זה דבר שקורה רק במועד, ויש להקל לצלם בצילום דיגיטלי. 	<p>כתיבה וצילום</p>

<p>• מותר לנקות את הבית כדרכו ע"י שטיפה לצורך המועד, כיון שאין זה מעשה אומנות. אך ניקיון יסודי שאין דרכו להיעשות בתדירות אסור. וכן אסור לסייד ולצבוע את הבית בחול המועד. • מותר לתקן תקלה חיונית בבית ובכליו בחול המועד, אולם אם התקלה הייתה ידועה קודם החג ודחו את התיקון לחול-המועד התיקון אסור, אלא במצב שיש בו חשש סכנה.</p>	<p>תחזוקת הבית ותיקונים חיוניים</p>
<p>• חייב אדם לשמח את אשתו בבגדים ותכשיטים לפי ערך ממונו, כמו כן יש לקנות לילדים ממתקים ומיני מגדים, לכבוד המועד, ולעשות דברים שמביאים אותם לידי שמחה. וכן ישנו חיוב לשנות לפחות רביעית יין בכל יום מימי המועד, אך יש להימנע משתייה מופרזת. כמו כן יש מצוה באכילת בשר בהמה, או לפחות בשר עוף. וכן יש מצוה לקבוע סעודה חשובה על הפת ולפחות סעודה אחת בכל יום. ונוהגים שהמפה החגיגית תהיה מונחת על השלחן בכל ימי חול המועד כביום טוב. יש להרבות בלימוד התורה בימי המועד.</p>	<p>שמחת המועד וקדושתו</p>
<p>• שכח יעלה ויבוא בתפלתו - אם נזכר קודם שאמר את השם בברכת "המחזיר שכינתו לציון": חוזר ל"יעלה ויבא" ואומר אח"כ שוב "ותחזינה" < אחר שאמר את שם ה' בברכת "המחזיר שכינתו": יסיים את הברכה ואחריה יאמר יעלה ויבוא < אחר שסיים ברכת "המחזיר שכינתו לציון" (לפני שאמר "מודים"): אומר במקום שנזכר, וימשיך "מודים" < לאחר שהתחיל מודים: חוזר ל"רצה" < נזכר לאחר "יהיו לרצון" השני חוזר לראש התפילה - ואפילו אם שכח בערבית חוזר (בשונה מראש חודש) < אם כבר הגיע זמן תפילה שאחריה: מתפלל פעמיים שמונה עשרה כשהשנייה לשם תשלומין, ואם נזכר שלא אמר יעלה ויבוא בתפלת שחרית, ונזכר אחרי שכבר התפלל מוסף - לא יחזור. • שכח יעלה ויבוא בברכת המזון - אם נזכר לאחר שאמר שם ה' שבחתימת ברכת "בונה ירושלים": יסיים הברכה, וכל זמן שלא התחיל עדיין ברכת 'הטוב והמטיב' אומר: "בָּרוּךְ אַתָּה אֱ-דֹנָי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן מוֹעֲדִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְשִׂשׁוֹן וְלִשְׂמֵחָה אֶת-יָוִם חַג הַשְּׂכֹת הַזֶּה" (ואינו חותם בהזכרת שם ה') < ואם נזכר ששכח 'יעלה ויבוא' לאחר שהתחיל את ברכת 'הטוב והמטיב', אינו חוזר.</p>	<p>הזכרת קדושת היום</p>

מקורות: טוש"ע ונ"כ א"ח סתק"ל, סתקל"א, סתקל"ה, סתקמ"ג. שו"ע אדה"ז א"ח סת"ח ס"ז. ביאור הלכה סתקמ"ה ד"ה אפילו מלאכות. כה"ח סתקל"ב סק"ה. שלחן מנחם ח"ב על רנו ובהנמקן בהע' שם (צילום). חול-המועד כהלכתו פ"ה סי"ח וס"ח, פ"ו ספ"ד, סצ"ח וסק"א (וראה שם הוספות ותיקונים ע' תמו), פ"ז ס"ד. וראה בהרחבה 'הלכה למעשה - מועדים' (בהוצאת מכון הלכה חב"ד) תשרי (מהדורות תש"פ) פ"ל. שמחת המועד: ירושלמי מ"ק פ"ב ה"ג. חינוך מצוה שג. כלבו טו"ס ט. שו"ע אדה"ז א"ח סתק"ט ס"ז. מ"ב סתק"ל סק"א. חוה"מ כהלכתו פ"א ס"ט, וס"ו-ז. הזכרת קדושת היום: שו"ע אדה"ז סי' קכו ס"ג (לענין ר"ח), סקפ"ח ס"י, סת"צ ס"ג.

ליקוט כתיבה ועריכה: הרב שמואל מקמל הגהה: הרב משה קורנוויץ

ניתן להשיג בחנויות המובחרות:
 ובאתרים: סמס לרב, חב"ד שופ
הפצה ראשית: חיש הפצת המעיינות

חובה בכל בית!
מתאים לכל המשפחה

מצוות התלויות בה'חדש'!